

Wiadomości nr 4.

Projekt „Drugie domy, jako szansa rozwoju lokalnego w edukacji dla dorosłych” (2019-1-AT01-KA204-051345 / Akcja KA2 / 1.12.2019-31.05.2021)

Trzecie międzynarodowe spotkanie partnerstwa, pracującego w ramach programu Erasmus+, miało miejsce 4 maja 2021 r. Ponownie w formie wirtualnej, za pośrednictwem platformy ZOOM. Organizatorem spotkania był **Netzwerk Zukunft Sachsen-Anhalt e.V.** Było ono otwarte dla wszystkich zainteresowanych tematem.

Dyskusję poświęconą przeglądowi różnych sytuacji mieszkańców tzw. drugich domów poprzedziła ciekawa prezentacja Leny Greinke, socjolożki z Uniwersytetu Hanowerskiego (Leibniz Universität Hannover), która przedstawiła trzyletni projekt badawczy „TempALand: tymczasowa obecność i nieobecność oraz jej wpływ na rozwój gminy i lokalną społeczność”.

Do badań wybrano modelowy z punktu widzenia potrzeb projektu region Diepholzer Land, który obejmuje jeden powiat i pięć gmin. Badania dotyczyły możliwości, potencjału i wyzwań stojących przed gminami, które związane są z tymczasowo mieszkającymi tam osobami i ich potrzebami. (<http://tempaland.de/>)

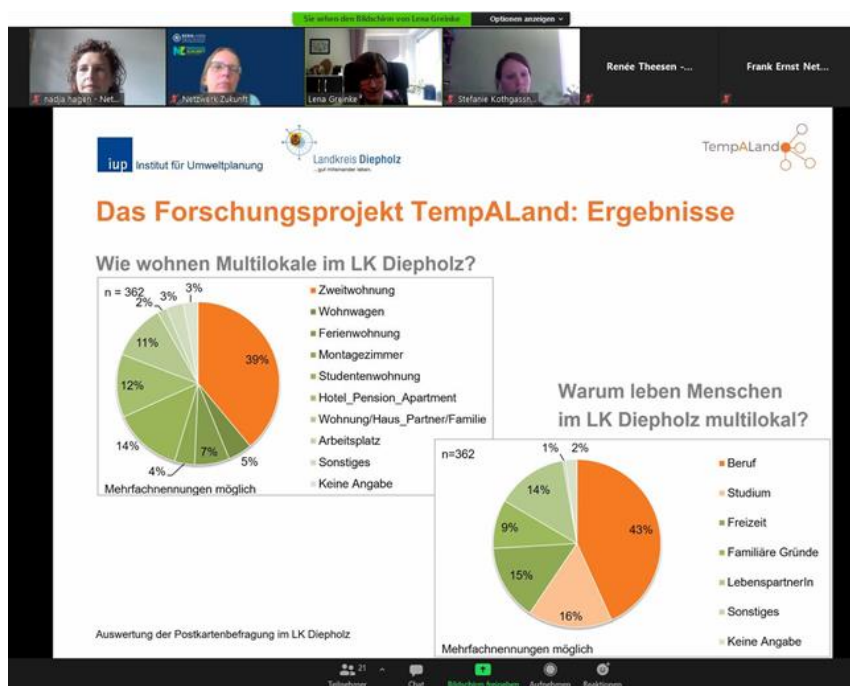
Kluczowe pytania

Celem badania było uzyskanie odpowiedzi na kilka kluczowych pytań.

- Czym jest i jak rozumieć zjawisko „drugich domów”?
- Jakie są motywy osób, które mieszkają co najmniej w dwóch różnych miejscowościach?
- Jak liczebna jest to grupa?
- W jaki sposób obszary wiejskie powinny poradzić sobie ze zjawiskiem „drugich domów”?

Badanie rozpoczęło się od rozesłania pocztą specjalnie przygotowanej ankiety. Zawarte w niej informacje posłużyły socjologom do wyciągnięcia wniosków, jak tymczasowi mieszkańcy mieszkają i dlaczego wybrali konkretną wieś/gminę, jako miejsce pobytu. Odpowiedzi umożliwiły też określenie liczby osób mieszkających w mniej lub bardziej tymczasowy sposób w regionie, a także poznanie motywacji, jakimi się kierowały.

Następnym krokiem była organizacja publicznych debat i warsztatów, na które zaproszono mieszkańców. Przygotowano również cykl wydarzeń pod hasłem „Mieszkanie”. Ich celem było włączenie wszystkich mieszkańców do dyskusji na temat możliwości, potencjału i współpracy między nowymi mieszkańcami, lokalną społecznością i samorządem.

Skrzynka pełna dobrych rad

W ramach projektu socjologowie przygotowali tzw. skrzynkę narzędzi, która zawiera zestaw materiałów informacyjno-edukacyjnych nie tylko wyjaśniających zjawisko „drugich domów”, lecz także będących zbiorem porad dla lokalnych samorządów i mieszkańców stałych i tymczasowych. Zawarte w skrzynce materiały pokazują, w jaki sposób obie grupy mogą skorzystać z tej sytuacji i wykorzystać wzajemny potencjał. Skrzynka dostępna jest bezpłatnie online dla każdej osoby zainteresowanej tematem.

Skrzynka narzędzi zawiera nie tylko propozycje strategicznych rozwiązań dla gmin, lecz także ciekawe i przyjazne pomysły konkretnych lokalnych działań, które zachęcają nowych do zamieszkania i ułatwiają im aklimatyzację w wybranym miejscu.

Są to m.in. oferty pracy dla przybyszów; kontakty do osób, które dysponują dużym mieszkaniem (np. część rodziny się wyprowadziła) i chętnie odstąpią pokój w zamian za pomoc czy towarzystwo; dostosowanie komunikacji do potrzeb osób dojeżdżających do pracy.

Zadanie dla samorządu

Zespół socjologów, który przeprowadził badania, w podsumowaniu zawarł opinię, że strategie i metody podejścia do zagadnienia „drugich domów” nie różnią się specjalnie od strategii i metod stosowanych w odniesieniu do innych zagadnień socjologicznych np. zmian demograficznych.

Badacze podkreślili jednak, że nie wystarczy, że samorząd lokalny zauważy temat „drugich domów”. To za mało. Konieczne jest również umiejętne rozpoznanie nowej sytuacji, dokładne przeanalizowanie jej i przygotowanie oferty odpowiadającej na potrzeby nowych, która będzie integrowała mieszkańców.

Wykorzystanie potencjału „drugich domów”

Uczestnicy spotkania dyskutowali na temat sytuacji osób zamieszkujących „drugie domy” w Saksonii-Anhalt, zastanawiając się, czy gminy wiejskie umieją wykorzystać ich potencjał. Wieś jest coraz atrakcyjniejszym miejscem do życia dla wielu mieszkańców miast, którzy z różnych powodów mieszkają w mieście i – coraz częściej i dłużej – na wsi.

Zjawisko „drugich domów” zaistniało kilka lat temu również w Polsce i Austrii, a pandemia spowodowała, że „drugie domy” stały się poszukiwanym rozwiązaniem. Coraz więcej gmin oferuje tereny pod zabudowę, zachęca ofertą pakietów „mieszkanie – praca – wypoczynek” do zamieszkania u siebie; promuje się, jako miejsce otwarte na „nowych”. Powstają projekty wspólnot wiejskich, w których jest miejsce i dla szukających ciszy i spokoju, i dla tych, którzy bezpiecznie czują się w małej grupie podobnie myślących.

Uczestników spotkania interesowało, czy „drugie domy” o charakterze letniskowym, tętniące życiem w weekendy, ale z okiennicami zamkniętymi w tygodniu – również mają znaczenie dla gmin i lokalnych społeczności. Pytano również o to, czy wśród mieszkańców „drugich domów” można wyodrębnić charakterystyczne grupy, co ułatwiłoby przygotowanie pasujących do nich ofert.

W raporcie z projektu badawczego podkreślono, że każda grupa ma wpływ na lokalny rozwój, ale wnosi do gminy inny potencjał, ponieważ ma inne oczekiwania, potrzeby i zasób kompetencji. Od władz gminy zależy, w jaki sposób potencjał „nowych” zostanie wykorzystany.

Z ankiet i rozmów wynikało, że „nowych” można podzielić na dwie duże grupy: osoby „obce” i takie, które wróciły do rodzinnej miejscowości. Druga grupa szybciej i łatwiej utożsamia się z regionem.

